

Sygn. akt IC 1802/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Arkadiusz Marcia

Protokolant Magdalena Kielbus

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2020 roku w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. S.**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. S. kwotę 75.750 złotych (siedemdziesiąt pięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 1.068,20 zł;

IV. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w Świdnicy kwotę 3.788 złotych tytułem opłaty od której powód był zwolniony;

V. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Świdnicy z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda kwotę 500 zł tytułem dalszej opłaty sądowej od której powód był zwolniony.

Sygn. akt **IC 1802/19**

UZASADNIENIE

Powód S. S. żądał zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) S. A. w W. kwoty 125.750 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 lipca 2017 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią osoby najbliższej.

W uzasadnieniu pozwu podał, że w wyniku wypadku z dnia (...) r. śmierć poniósł jego ojciec G. S.. Sprawca zdarzenia w dacie wypadku objęty był ochroną ubezpieczeniową z tytułu odpowiedzialności cywilnej w (...) S. A., którego następcą prawnym jest strona pozwana. Szkoda została zgłoszona stronie pozwanej w dniu 29 maja 2017 r., a w dniu 2 czerwca 2017 r. strona pozwana potwierdziła przyjęcie zawiadomienia o szkodzie. W dniu 22 listopada 2017 r. strona pozwana przyjęła swoją odpowiedzialność za szkodę i wypłaciła powodowi kwotę 18.250 zł tytułem zadośćuczynienia. Powód podnosił, że roszczenie stało się wymagalne 3 lipca 2017 roku, gdyż strona pozwana w dniu 2 czerwca 2017 r. potwierdziła przyjęcie zgłoszenia szkody. Powód zarzucał, że wypłacone mu zadośćuczynienie jest nieadekwatne do rozmiaru krzywdy. Podkreślał, że łączył go z ojcem szczególnie bliski stosunek osobisty i jego śmierć głęboko nim wstrząsnęła. Podał, że na wysokość jego żądania wpływ ma

dramatyzm doznań, poczucie osamotnienia, przeżywanie żałoby, cierpienie moralne i wstrząs psychiczny wywołany nagłą śmiercią ojca, rola jaką w rodzinie pełnił ojciec, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny. Powód wskazał, że kwota należnego mu zadośćuczynienia powinna wynieść 150.000 zł. Od tej kwoty powód odjął sumę wypłaconą mu w toku postępowania likwidacyjnego, tj. 18.250 zł i kwotę 6.000 zł wypłaconą mu przez sprawcę wypadku tytułem zadośćuczynienia.

Strona pozwana Towarzystwo (...) S. A.

w W. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa.

Swoje stanowisko motywowała tym, że roszczenie powoda jest bezzasadne.

Pozwana przyznała, że wypłaciła powodowi, 18.250 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci ojca. Dodatkowo powód otrzymał od sprawcy wypadku kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Zdaniem pozwanej, powód nie wykazał, aby proces żałoby miał u niego nadzwyczajny, odbiegający o przeciętny przebieg. Strona pozwana podnosiła, że ewentualne odsetki powinny być zasądzone dopiero od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił, co następuje:

O śmierci ojca powód został poinformowany telefonicznie przez swoją matkę. Wówczas powód przebywał w Niemczech i bardzo mocno to przeżył. W dacie śmierci ojciec powoda miał (...) lata, a powód miał(...) lat. Powód po śmierci swojego ojca przez kilka miesięcy korzystał z porad psychologa, ale zrezygnował z uwagi na koszty tej terapii. Zmarły ojciec powoda spędzał czas wspólnie z rodziną, wszystkie święta i uroczystości rodzina obchodziła razem. Powód spędzał z ojcem bardzo dużo czasu, mieli wspólne zainteresowania, jeździli wspólnie na wycieczki (nad jezioro, nad morze, na ryby), grali w piłkę nożną, jeździli skuterem, na rowerze, oglądali filmy, majsterkowali. Relacje zmarłego G. S. z synem były silne, powód mieszkał wspólnie z rodzicami, pomagał ojcu m. in. przy hodowli królików. Powód mógł zawsze liczyć na wsparcie ojca. Bardzo przeżył jego śmierć i do tej pory nie może się pogodzić z jego utratą, bardzo często odwiedza jego grób. Do dnia dzisiejszego przeżywa żałobę po ojcu i odczuwa pustkę po jego stracie.

(dowód: zeznanie powoda, k. 65 – 65v.; zeznania świadków: A. S., k. 64 – 64v.; D. S., k. 64v.; A. H., k. 64v. – 65; B. C., k. 65; fotografie, k. 16 – 20)

Po śmierci ojca u powoda wystąpiły zaburzenia zachowania. Powód stał się agresywny wobec znajomych i rodziny, zaczął nadużywać alkoholu. To było między innymi przyczyną dla której matka powoda nakłoniła go do korzystania z pomocy psychologa. W listopadzie 2019 r. postawiono mu zarzuty pobicia i gróźb karalnych. Gdy żył G. S., to powód nie sprawiał tak dużych problemów wychowawczych, gdyż ojciec powoda miał bardzo dobry kontakt z synem i potrafił przeciwdziałać niewłaściwym zachowaniom powoda.

(dowód: zeznanie powoda, k. 65v.; zeznania świadków: A. S., k. 64 – 64v.; A. H., k. 64v.; B. C., k. 65)

Pismem z dnia 29 maja 2017 r. powód wezwał (...) S. A. w W. do zapłaty kwoty 250.000 zł tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią G. S., który był jego ojcem. Pismem z dnia 2 czerwca 2017 r. strona pozwana potwierdziła przyjęcie zawiadomienia o szkodzie.

(dowód: wezwanie do zapłaty, k. 11; pismo strony pozwanej, k. 12 – 13)

Pismem z dnia 22 listopada 2017 r. strona pozwana poinformowała powoda, że podjęła decyzję o przyjęciu odpowiedzialności za szkodę i wypłacie zadośćuczynienia w wysokości 18.250 zł.

(dowód: pismo strony pozwanej z 22.11.2017 r., k. 14 – 15)

Prawomocnym wyrokiem karnym z dnia 13 września 2018 r. Sądu Rejonowego w Ś., sygn. II K 1010/17, B. M. został uznany winnym tego, że

w dniu (...) r., kierując pojazdem ciężarowym marki M. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności i doprowadził do zderzenia kierowanego przez siebie samochodu z prawidłowo jadącym motorowerem G. S., w wyniku czego G. S. doznał rozległego urazu tułowia powodującego jego zgon. G. M. został skazany na karę roku pozbawienia wolności w zawieszeniu. Jednocześnie Sąd zasądził od G. M. na rzecz S. S. kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 13 marca 2019 r. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Świdnicy, k. 7 – 8; wyrok Sądu Okręgowego w Świdnicy, k. 9)

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zebrane w sprawie, gdyż strony w żaden sposób nie kwestionowały ich wiarygodności i prawdziwości. Autentyczność zgromadzonych dokumentów nie budziła również wątpliwości Sądu. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków na okoliczność krzywdy doznanej przez powoda w związku ze śmiercią G. S.. Zeznania złożone przez tych świadków były logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniały, jak również znalazły potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym. Na walor wiarygodności zasługiwały również zeznania powoda, gdyż były spójne z zeznaniami wyżej wskazanych świadków, jak również miały oparcie

w zebranych w sprawie materiale dowodowym i nie budziły wątpliwości Sądu. Sąd uznał te zeznania za wzajemnie się uzupełniające i wiarygodne. Zdaniem Sądu

z zeznań tych wynika, iż relacje powoda ze zmarłym ojcem były bardzo bliskie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało uwzględnić w części.

Sprawca wypadku komunikacyjnego odpowiada względem poszkodowanego na podstawie art. 436§1 k.c. w zw. z art. 435 k.c. W niniejszej sprawie zasada odpowiedzialności strony pozwanej wynika natomiast z przejęcia przez pozwaną ciężaru odpowiedzialności za skutki cywilnoprawne wypadku komunikacyjnego,

w wyniku którego śmierć poniósł ojciec powoda, w związku z zawartą umową ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego i na podstawie przepisów art. 822 k.c.

Strona pozwana uznała swoją odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia (...) r. (pismo strony pozwanej z dnia 22 listopada 2017 r., k. 14 – 15). Przedmiotem sporu była jedynie wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia.

Podstawą materialnoprawną roszczenia powoda o zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią jego ojca jest przepis art. 446§4 k.c., zgodnie z którym, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, o którym mowa w art. 446§4 k.c. jest roszczeniem majątkowym zmierzającym do zniwelowania szkody niemajątkowej (krzywdy) w postaci cierpienia, osamotnienia, wstrząsu i dalszych negatywnych psychicznych, moralnych i emocjonalnych skutków związanych z utratą osoby bliskiej. W przepisach obowiązującego prawa ustawodawca nigdzie nie sprecyzował sposobu ustalenia wysokości zadośćuczynienia, odwołując się do sędziowskiego uznania. Każde żądanie zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 446§4 k.c. podlega ocenie w okolicznościach konkretnej sprawy i musi uwzględniać nie tylko jego funkcję kompensacyjną, ale także przeciętną stopę życiową społeczeństwa. Wysokości zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową nie da się tak skrupulatnie określić, jak przy wynagradzaniu szkody majątkowej. Określając wysokość tego zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, na które mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym, wreszcie wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia. Relevantne są również takie okoliczności jak rola w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą i stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości a także zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego. Co istotne, funkcją zadośćuczynienia przewidzianego w przepisie art. 446§4 k.c. jest kompensata krzywdy doznanej na skutek śmierci bliskiej osoby, która polegać ma nie tylko na złagodzeniu jej cierpień, ale również na ułatwieniu osobie poszkodowanej odnalezienie się w rzeczywistości zmienionej przez śmierć osoby

najbliższej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2014 r. w sprawie IV CSK 374/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie I ACa 1248/2012).

Nie ulega wątpliwości, że zmarły G. S. był dla powoda osobą najbliższą. W ocenie Sądu wskutek śmierci bezpośrednio poszkodowanego powód poniósł ogromną stratę. Na rozmiar doznanej przez niego krzywdy wpływają cechy więzi łączącej powoda ze zmarłym, a w szczególności intensywność tych relacji. Krzywda powoda jest tym bardziej dotkliwa, że wystąpiła nagle i nieoczekiwanie. G. S. w chwili śmierci miał (...) lata. Powód powinien zatem móc cieszyć się jego obecnością, miłością, wsparciem jeszcze przez długie lata. Po śmierci ojca powód korzystał z pomocy psychologicznej. Z ustaleń Sądu wynika, że relacje powoda

z ojcem były bardzo bliskie i po jego stracie zachowanie powoda zupełnie się zmieniło, tzn. powód stał się agresywny wobec znajomych i rodziny, zaczął nadużywać alkoholu, toczy się przeciwko niemu postępowanie karne.

Ustalając odpowiednią kwotę zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę, że z uwagi na wiek powoda i jego dobre relacje ze zmarłym jego krzywda polegała głównie na utracie możliwości prawidłowego funkcjonowania w ramach relacji rodzinnych przez dziesiątki lat. Gdyby nie wypadek powód mógłby przez wiele lat uczestniczyć w pozytywnej relacji rodzinnej z ojcem, mógłby cieszyć się jego wsparciem i radą.

Z tych wszystkich względów Sąd ocenił, że odpowiednim dla powoda – w rozumieniu przepisu art. 446§4 k.c. – będzie zadośćuczynienie w kwocie 100.000 złotych. Mając jednak na względzie okoliczność, iż w toku postępowania likwidacyjnego pozwana wypłaciła powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 18.250 zł oraz fakt, że sprawca wypadku G. M. zapłacił powodowi kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 75.750 zł.

Należne powodowi odsetki Sąd zasądził na podstawie art. 481§1 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, jeżeli nie spełnia tego świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne, a gdy termin nie jest oznaczony, jeżeli nie spełnia go niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 476 k.c.). Roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym stają się wymagalne dopiero po wezwaniu dłużnika do spełnienia świadczenia (tak SN w wyroku z dnia 9 marca 1973 r., I CR 55/73, niepubl.). W przedmiotowej sprawie za wezwanie do zapłaty należy uznać zgłoszenie szkody ubezpieczycielowi, co miało miejsce w dniu 29 maja 2017 r. Zgodnie zaś z art. 817§1 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń obowiązany jest wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o zaistnieniu szkody. Termin ten bezskutecznie upłynął dnia 28 maja 2017 r., a zatem od dnia następnego wierzycielowi należą się odsetki za opóźnienie. Należne powodowi odsetki Sąd zasądził zgodnie z jego żądaniem, tj. od dnia 3 lipca 2017 r.

Jedynie ubocznie podkreślić należy, że ubezpieczyciel zobowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności oraz do zbadania okoliczności dotyczących wysokości szkody. Tego obowiązku, należącego do istoty działalności ubezpieczeniowej, ubezpieczyciel nie może przerzucić na inne podmioty (uprawnionego czy poszkodowanego), w szczególności nie może oczekiwać na wynik postępowania, w którym badane są okoliczności wypadku. Ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej

i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355§2 k.c.) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli do samodzielnego

i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Nie może biernie oczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu. Zdaniem Sądu, strona pozwana nie wykazała istnienia przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia swojej odpowiedzialności i wysokości świadczenia. Takie zaniechanie strony pozwanej spowodowało, że popadła

w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego na rzecz powoda.

Dalej idące powództwo należało oddalić, co znalazło wyraz w punkcie II sentencji wyroku. Wprawdzie wspomnienia zmarłego wywołują u powoda zadumę

i tęsknotę, to jednak reakcje te mieszczą się w granicach zwyczajowo wyrażanych uczuć po stracie bliskiej osoby i nie noszą patologicznego charakteru. W ocenie Sądu zasądzona kwota jest adekwatna do rozmiaru cierpień psychicznych doznanych przez powoda w związku ze śmiercią ojca. Zasądzona kwota jest z jednej strony sumą ekonomicznie odczuwalną dla powoda, a z drugiej strony nie jest nadmiernie wygórowana i nie stanowi wzbogacenia powoda. W związku z powyższym Sąd oddalił żądanie powoda ponad kwotę należnego zadośćuczynienia uznając, że jego żądanie jest zawyżone i nieadekwatne do doznanych cierpień psychicznych.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując zasadę stosunkowego ich rozdzielania. Powód wygrał proces w 60%. Poniesione przez niego koszty stanowiły kwotę 7.917 zł. Strona pozwana poniosła koszty w kwocie 9.205 zł. Koszty należne powodowi to kwota 4.750,20 zł, zaś koszty należne pozwanej to 3.682 zł. Przy wzajemnej kompensacie jest to kwota 1.068,20 zł, którą Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu.

W myśl art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Na tej podstawie Sąd nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) kwotę 3.788 zł tytułem opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych, koszty sądowe nieobciążające przeciwnika można ściągnąć od strony, której czynność spowodowała ich powstanie, tylko z zasądzonego na jej rzecz roszczenia. Koszty nieobciążające przeciwnika to koszty sądowe, które spowodowała czynność strony zwolnionej od takich kosztów. Zgodnie z powyższą zasadą Sąd ściągnął z zasądzonego na rzecz powoda roszczenia kwotę 500 zł tytułem dalszych wydatków w sprawie. Opłata stosunkowa od pozwu wynosiła 6.288 zł. Powód uiścił część tej opłaty – 2.000 zł. W punkcie IV sentencji wyroku Sąd nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 3.788 zł tytułem opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony (6.288 zł – 2.000 zł – 3.788 zł = 500 zł).